

Warszawa, dnia 14.08. 2015 r.

PG IV Pc/PG 320 / 15

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 18.08.15
nr. 5103
Podpis: MB

Sekretariat Wicemarszałek Senatu RP
Marii Pańczyk-Pozdziej
Wpłynęło dn. 17.08.2015
Nr. 479/408 20/21.051
Podpis: M

Pani
Maria Pańczyk – Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Dot.: BPS/043-74-3226-PG/15

Szanowna Pani Moniko

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Panów senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Jarosława Rusieckiego i Kazimierza Wiatra na 74. posiedzeniu Senatu RP w dniu 7 maja 2015 r. uprzejmie informuję, iż po analizie akt sprawy nie znaleziono przesłanek do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 22 sierpnia 2013 r., sygn.

Sąd Rejonowy w Końskich postanowieniem z dnia 21 grudnia 2012 r., sygn.

z wniosku Moniki W. z udziałem kilkunastu innych osób i podmiotów stwierdził, iż Adam i Helena małż. K. nabyli przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 1985 r. na współwłasność na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości bliżej określoną w pkt Ia sentencji postanowienia oraz na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej udział 1/2 części we współwłasności nieruchomości opisanej w pkt Ib sentencji postanowienia oraz orzekł w przedmiocie kosztów postępowania. Po rozpoznaniu apelacji jednego z uczestników postępowania Sąd Okręgowy w Kielcach postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2013 r., sygn. zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił wniosek oraz orzekł w przedmiocie kosztów postępowania. Odpis tego postanowienia wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o skardze kasacyjnej doręczono Pani Monice W. w dniu 3 grudnia 2013 r.

Pani Monika W. nie zaskarżyła niekorzystnego dla siebie postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach skargą kasacyjną, ani nie wniosła o zwolnienie jej z kosztów w związku z zamiarem wniesienia skargi kasacyjnej i ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu w związku z postępowaniem kasacyjnym.

Nadto Pani Monika W. nie występowała do Prokuratora Generalnego o wniesienie skargi kasacyjnej w tej sprawie, a z wypożyczonych akt sprawy nie wynika, by występowała o to do Rzecznika Praw Obywatelskich.

W tak ustalonym stanie sprawy wniesienie przez Prokuratora Generalnego skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wymagałoby wykazania wypadku wyjątkowego, a nadto tego że niezgodność postanowienia z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego oraz niezgodności tego postanowienia z prawem (art. 424¹ § 2 k.p.c., art. 424² k.p.c., tak też np. SN w postanowieniu z dnia 10 października 2013 r., sygn. IV CNP 27/13).

Wskazane przesłanki muszą być spełnione kumulatywnie, a brak możliwości dowiedzenia którejkolwiek z nich niweczy możliwość skutecznego wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

W świetle utrwalonego, stabilnego i jednoznacznego orzecznictwa Sądu Najwyższego pojęcie wyjątkowego wypadku odnosi się zarówno do powodów, wskutek których nie wniesiono skargi kasacyjnej, o ile tak jak w tej sprawie była ona dopuszczalna, jak i przyczyn niezgodności z prawem orzeczenia ocenianych przez pryzmat naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego (podobnie: postanowienie SN z dnia 26 marca 2015 r., sygn. IV CNP 59/14; postanowienie SN z dnia 20 grudnia 2013 r., sygn. II BP 9/13; postanowienie SN z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. V CNP 67/12).

Wyjątkowe wypadki to sytuacje, w których strona z niezawinionych przez siebie, obiektywnych i usprawiedliwionych przyczyn nie mogła skorzystać z możliwości wniesienia skargi kasacyjnej jak np. błędna informacja udzielona jej przez sąd, stan kłeski żywiołowej, siła wyższa, katastrofa, ciężka (obłożna) choroba, itp. (np.: postanowienie SN z dnia 11 lutego 2015 r., sygn. II CNP 38/14; postanowienie SN z dnia 28 listopada 2014 r., sygn. I CNP 25/14; postanowienie SN z dnia 5 lutego 2014 r., sygn. III BU 2/13; postanowienie SN z dnia 20 stycznia 2014 r., sygn. II BP 11/13;

postanowienie SN z dnia 16 lipca 2013 r., sygn. II BP 4/13; postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2013 r., I CNP 13/13). O wyjątkowości wypadku nie świadczy odstąpienie przez stronę od wniesienia skargi kasacyjnej, choćby z obawy przed skutkami prawnymi lub finansowymi zaskarżenia niekorzystnego rozstrzygnięcia (podobnie: postanowienie SN z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. V CNP 47/14; postanowienie SN z dnia 22 października 2014 r., sygn. IV CNP 21/14; postanowienie SN z dnia 10 maja 2013 r., sygn. IV CNP 6/13; postanowienie SN z dnia 28 listopada 2012 r., sygn. II CNP 58/12).

Zważyć też należy, iż orzeczenie niezgodne z prawem to orzeczenie widocznie sprzeczne z zasadniczymi, nie podlegającymi różnej wykładni przepisami, albo wydane w wyniku rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawnej, uchybiające ogólnie przyjętym standardom rozstrzygnięć, któremu towarzyszy rażąco błędna wykładnia lub niewłaściwe zastosowanie prawa (np.: postanowienie SN z dnia 17 lutego 2015 r., sygn. III CNP 21/14; postanowienie SN z dnia 15 października 2014 r., sygn. III CNP 13/14). Naruszenie prawa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty (postanowienie SN z dnia 23 października 2014 r., sygn. V CNP 15/14; wyrok SN z dnia 2 października 2014 r., sygn. IV CNP 70/13; postanowienie SN z dnia 9 stycznia 2014 r., sygn. I BP 5/13; postanowienie SN z dnia 5 października 2012 r., sygn. IV CNP 8/12). O naruszeniu prawa w rozumieniu przepisów o skardze nie świadczy natomiast wybór jednej z możliwych interpretacji przepisów przez sąd, ani tym bardziej przyjęcie za bardziej wiarygodne jednej grupy dowodów (np.: wyrok SN z dnia 4 grudnia 2013 r., sygn. II BP 6/13).

Podstawą skargi nie mogą być natomiast zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 424⁴ zd. 2 k.p.c.).

Podkreślić również należy, iż skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest środkiem prawnym służącym do uchylecia lub zmiany zaskarżonego nią orzeczenia, jej celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego stronie dochodzenie od Skarbu Państwa roszczenia odszkodowawczego za niezgodne z prawem wykonywanie władzy sądowniczej (m.in. postanowienie SN z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. IV CNP 62/14; postanowienie SN z dnia 7 listopada 2014 r., sygn. IV CNP 26/14; postanowienie SN z dnia 13 listopada

2013 r., sygn. IV CNP 35/13). Skarga nie służy jednakże dochodzeniu roszczeń od Skarbu Państwa przez stronę niezadowoloną z rozstrzygnięcia sądu (m.in. postanowienie SN z dnia 9 października 2012 r., sygn. V CNP 2/12).

W okolicznościach faktycznych tej sprawy nie występują wyjątkowe wypadki, co wyklucza wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Zważyć bowiem należy, iż od chwili otrzymania postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach wraz z uzasadnieniem i odpowiednim pouczeniem Pani Monika W. przysługiwał dwumiesięczny termin na wniesienie skargi kasacyjnej lub złożenie w sądzie wniosku o zwolnienie z kosztów i wyznaczenie pełnomocnika, jak wyżej podkreślono, w celu wniesienia skargi kasacyjnej (art. 398⁵ § 1 k.p.c.). Analiza akt sprawy nie wskazuje, by Pani Monika W. skorzystała z uprawnienia do wniesienia skargi kasacyjnej.

Dodatkowo zaznaczyć należy, iż również w swojej korespondencji Pani Monika W. nie podnosi okoliczności mogących stanowić o wyjątkowości wypadku.

Nadto podkreślić również należy, iż sądowi drugiej instancji nie można zarzucić naruszenia prawa materialnego rozpatrywanego przez pryzmat naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego.

Podstawowe zasady porządku prawnego, zwane klauzulą porządku publicznego to nie tylko przepisy Konstytucji RP, czy też zarówno normy prawne, jak i zasady nie ujęte w normy prawne, ale o fundamentalnym znaczeniu dla krajowego porządku prawnego czy też danej gałęzi prawa (tu: prawa rzeczowego, m.in. wyrok SN z dnia 30 września 2010 r. sygn. I CSK 342/10; postanowienie SN z dnia 26 lutego 2003 r., sygn. II CK 13/03; postanowienie SN z dnia 09 marca 2004 r. sygn. I CK 412/03). Zważyć jednakże należy, iż pełnego katalogu zasad nie wykształciła judykatura, nie znajdujemy go też w pracach doktryny prawa, a pojęcie „podstawowe zasady porządku publicznego” ma nieostre i niedookreślone znamiona. Właściwym będzie zatem odwołanie się do kanonów prawa rzeczowego, standardów rozpoznawania spraw danego rodzaju (podobnie m.in. T. Zembrzuski, *Skarga kasacyjna. Dostępność w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2011, s. 334 – 338; R. Dul, *Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia a skarga kasacyjna w procesie cywilnym*, Warszawa, 2015, s. 166 - 171).

Należy również pamiętać, iż postępowanie w sprawach cywilnych ma kontradyktoryjny charakter. Każda ze stron postępowania, pragnąc osiągnąć zamierzony rezultat jest zobowiązana zaprezentować odpowiednie dowody (art. 6 k.c., art. 232 zd. 1 k.p.c.). Nieprocesowy charakter postępowania o stwierdzenie zasiedzenia nie zmienia tych zasad dowodowych. Zwlekanie zaś z uregulowaniem stanu prawnego nieruchomości (jak w tej sprawie) w sposób oczywisty wpływa na trudności dowodowe. Nie da się zatem w skardze wykazać sądowi drugiej instancji oczywistego naruszenia prawa, a ocena dowodów pozostaje poza kryteriami, na podstawie których może zostać wniesiona skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Zarówno w okolicznościach prawnych jak i faktycznych tej sprawy nie znaleziono wystarczających przesłanek do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Skarga ta ma charakter wyjątkowego środka prawnego, a z jej sporządzeniem wiąże się konieczność wykazania szeregu kumulatywnie występujących przesłanek, które w tej sprawie nie występują.

z
powiatu
A. Seremet

Andrzej Seremet